

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.5.4.7>

WIRTUALNY OŚRODEK EDUKACYJNY JAKO INNOWACYJNY ELEMENT OPANOWANIA JĘZYKA OBCEGO W SZKOLE WYŻSZEJ

Ulyana Shostak

*doktor nauk psychologicznych,
starszy wykładowca Katedry Filologii Zagranicznej i Przekładu
Winnickiego Instytutu Handlu i Ekonomii
Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu Handlu i Ekonomii (Winnica, Ukraina)
ORCID ID: 0000-0002-3258-2098
ulyana.shostak30@gmail.com*

Inha Paslavska

*asystent Katedry Filologii Zagranicznej i Przekładu
Winnickiego Instytutu Handlu i Ekonomii
Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu Handlu i Ekonomii (Winnica, Ukraina)
ORCID ID: 0000-0002-0410-0098*

Adnotacja. W artykule usystematyzowano naukowe poglądy głównych krajowych i zagranicznych naukowców na temat zrozumienia istoty koncepcji „wirtualnego ośrodka edukacyjnego”; podkreślono i przeanalizowano główne podejścia do interpretacji tego terminu; technologie informacyjne są uważane za integralną część wirtualnego środowiska edukacyjnego; a także scharakteryzowano właściwości wirtualnego ośrodka edukacyjnego. Platforma edukacyjna Moodle została wyróżniona jako jedna z podstawowych dla stworzenia wirtualnego ośrodka edukacyjnego szkoły wyższej. Scharakteryzowano wirtualny ośrodek edukacyjny w kontekście opanowania języka obcego przez przyszłych specjalistów oraz bezpośredniego wykorzystania technologii informatycznych w opanowaniu dyscypliny języka obcego w szkole wyższej. Wspólną cechą wszystkich tych pojęć jest przede wszystkim ośrodek edukacyjny, który charakteryzuje się wykorzystaniem sieci i informatycznej technologii komputerowej w celu wspierania jakościowego prowadzenia procesu edukacyjnego.

Słowa kluczowe: wirtualny ośrodek edukacyjny, technologie informatyczne, model nauczania e-learningowego, platforma Moodle, opanowanie języka obcego.

VIRTUAL EDUCATIONAL ENVIRONMENT AS AN INNOVATIVE COMPONENT OF LEARNING FOREIGN LANGUAGE IN HIGHER EDUCATION

Ulyana Shostak

*Candidate of Psychological Sciences,
Senior Lecturer at the Department of Foreign Philology and Translation
Vinnytsia Institute of Trade and Economics
of Kyiv National University of Trade and Economics (Vinnytsia, Ukraine)
ORCID ID: 0000-0002-3258-2098
ulyana.shostak30@gmail.com*

Inga Paslavska

*Assistant at the Department of Foreign Philology and Translation
Vinnytsia Institute of Trade and Economics
of Kyiv National University of Trade and Economics (Vinnytsia, Ukraine)
ORCID ID: 0000-0002-0410-0098*

Abstract. The article systematizes the scientific views of leading domestic and foreign scientists on understanding the concept's essence of “virtual educational environment”; the main approaches to the interpretation of this term are singled out and analyzed; information technology is considered an integral part of the virtual learning environment; and also the properties of the virtual training center are characterized. The Moodle educational platform is singled out as one of the main ones for creating a virtual educational center of a higher school. The virtual educational center in the context of mastering a foreign language by future specialties and direct use of information technologies in mastering the discipline of a foreign language in higher education is characterized. The common feature of all these concepts is, first of all, the educational environment, which is characterized by the use of the network and computer information technology to support the quality of the educational process.

Key words: virtual educational center, information and computer technologies, model of virtual learning, Moodle platform, mastering a foreign language.

ВІРТУАЛЬНИЙ ОСВІТНІЙ ОСЕРЕДОК ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ СКЛАДНИК ОПАНУВАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Уляна Шостак

кандидат психологічних наук,

старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу

Вінницького торговельно-економічного інституту

Київського національного торговельно-економічного університету (Вінниця, Україна)

ORCID ID: 0000-0002-3258-2098

ulyana.shostak30@gmail.com

Інга Паславська

асистент кафедри іноземної філології та перекладу

Вінницького торговельно-економічного інституту

Київського національного торговельно-економічного університету (Вінниця, Україна)

ORCID ID: 0000-0002-0410-0098

Анотація. У статті систематизовано наукові погляди провідних вітчизняних та зарубіжних вчених на розуміння сутності концепції «віртуального освітнього осередку»; виокремлено та проаналізовано основні підходи до тлумачення цього терміну; інформаційні технології розглядаються як невід’ємна частина віртуального навчального середовища; а також охарактеризовано властивості віртуального навчального осередку. Освітня платформа Moodle виділена як одна з основних для створення віртуального освітнього осередку вищої школи. Охарактеризовано віртуальний освітній осередок у контексті опанування іноземної мови майбутніми фахівцями та безпосереднє використання інформаційних технологій при опануванні дисципліни з іноземної мови у вищій школі. Спільною рисою всіх цих понять є насамперед освітній осередок, який характеризується використанням мережі та інформаційних комп’ютерних технологій на підтримку якісного проведення навчального процесу.

Ключові слова: віртуальний освітній осередок, інформаційно-комп’ютерні технології, модель віртуального навчання, платформа Moodle, опанування іноземної мови.

Вступ. Розвиток інформаційних технологій визначає модифікацію всіх сфер людського життя. Нині людство стикається з інформаційною нерівністю, подолати яку можна лише за допомогою комп’ютерних засобів (персональні мобільні пристрої, різні соціальні мережі, відкриті освітні ресурси, сервіси для зберігання даних, так звані «Cloud» сервіси (Google диск, OneDrive, iCloud тощо)). Як виявилось, вища освіта доступна завдяки навчанню за допомогою комп’ютера.

Інформаційно-комп’ютерні технології також впливають на побудову новітніх навчальних процесів. Зараз у цій галузі багато вчених говорять про формування сучасної «віртуальної» моделі опанування знаннями, яка сприяє ефективному застосуванню принципу навчання впродовж життя. І як ми бачимо, дистанційне навчання стає прерогативою людей, які хочуть вдосконалити свої знання в певній галузі. Освіта необмежена за часом та простором та відкриває нові можливості для широкої громадськості прослухати он-лайн курси провідних університетів світу.

На освітньому ринку в Україні практика створення так званих віртуальних університетів, центрів дистанційного навчання, існує вже більше десяти років, але останнім часом освіта стає все більш виразнішою в умовах віртуального середовища.

Основна частина. Питання навчання через віртуальний освітній осередок, формування нової культури віртуального освітнього спілкування активно вивчається у зарубіжних педагогічних виданнях, низка робіт є основою цього дослідження (Жук, 2011: 137; Chakraborty, 2015; Kober., 2017: 6).

Саме поняття віртуального навчального середовища є предметом великої кількості інтерпретацій, витоками яких є принципи психології, методи навчання, комп’ютерні технології тощо.

Загалом, багато методистів співставляють, «віртуальний освітній осередок» із комп’ютерним середовищем та системою дистанційного навчання, яке базується на освітніх цілях (М. Вайндорф-Сісоева, В. Кухаренко, В. Шитова, С. Гапаєв, М. Євдокимова, Г. Матіко, Р. Гуревич, Шестопап, О. Самойленко, С. Олдріч, Д. Крукал, П. Торрес, Р. Марріотт, Е. Ірала, А. Рамос, Дж. Нішина, М. Плана). Зокрема, вчені розглядають ВНС як допоміжну програмну систему для створення віртуальних навчальних закладів та функціонування дистанційного навчання (В. Кухаренко, В. Любченко, П. Царевський, С. Лисенко, О. Горбачов, В. Штанько, А. Окада, Х. Джарвіс та ін.); як інтерактивне 3D-модельоване середовище, спрямоване на проведення професійно орієнтованого навчання (Є. Сарафанюк); як програмна система, призначена для допомоги викладачам в організації та керуванні курсом (Е. Ірала, П. Торрес); як віртуальна реальність, створена за допомогою технічних засобів: гіпертекстові сторінки, електронна пошта, дискусійні групи, чат, аудіоконференції та відеоконференції (В. Кухаренко) тощо.

Незважаючи на значну кількість тлумачень концепція «віртуального навчального середовища» в науковій літературі не дає детального визначення досліджуваному терміну, який би всебічно та систематично характеризував Віртуальне навчальне середовище у контексті опанування іноземної мови майбутніми фахівцями.

До того ж недостатньо вивченим залишається питання створення віртуального освітнього осередку для опанування іноземної мови та приведення цього середовища у дію. Таким чином, зростаючі вимоги до рівня підготовки майбутніх фахівців з іноземних мов – з одного боку, а також відсутність відповідної дидактичної та методичної підтримки, яка може збагатити ваш рівень володіння іноземною мовою – з іншого, і збільшує необхідність у створенні віртуального навчального осередку для того, щоби посилити процес навчання.

В українському освітньому просторі є невелика кількість праць з цього питання, деякі з них ми використовуємо під час написання цієї роботи (Лабудько, 2017: 118–121; Федасюк, 2011: 21–23).

Мета статті – дослідити сутність поняття «віртуальний освітній / навчальний осередок» у контексті іншомовної підготовки студентів вищих навчальних закладів.

Завданням статті є аналіз, розкриття та виокремлення основних характеристик віртуального навчального осередку як інноваційної педагогічної складової, яка сьогодні поступово видозмінює навчання у вищій школі.

Методи дослідження. Під час нашого дослідження ми використовували наступні методи дослідження, а саме інтерпретаційно-аналітичний, на основі якого здійснювалося саме дослідження, теоретичний аналіз та синтез зарубіжних і вітчизняних методичних та педагогічних праць, та емпіричних джерел з підведенням підсумків.

Недостатній стан розроблення цієї проблематики і наштовхнув на вибір даної теми нашої розвідки.

Результати та їх обговорення. Процес інтеграції України до Європейського простору вищої освіти характеризується змінами в педагогіці. Зміст освіти збагачується новими знаннями, вміннями, інформацією, творчим вирішенням педагогічних проблем, акцентом на індивідуалізацію освіти.

Зокрема, в останні роки особлива увага приділяється необхідності активізувати роботу щодо впровадження технологічних інновацій.

Г. Козлакова, О. Рібалко, П. Стефаненко, С. Паперт та ін. У своїх працях вони розглядають важливість дистанційного навчання та віртуального навчального середовища (ВНС), яке в перспективі має замінити класичне. Пол Чін створив низку посібників та інструкцій для ВНС.

Віртуальний освітній осередок – це комп'ютерна програмна, призначена для проведення дистанційного навчання з акцентом на отримання знань, на відміну від контрольованого освітнього осередку, яка зосереджується на керуванні освітнім процесом. Віртуальний освітній осередок, і як правило, використовує мережу інтернет для надання засобів для оцінювання (включаючи автоматичне оцінювання, наприклад, не обов'язкові завдання), спілкування, завантаження завдань, матеріалів, повернення здобувачів, експертної перевірки, керування групами здобувачів, збору та організації оцінювання здобувачів вищої освіти, віртуальне опитування та інше.

Це мережевий сервіс для повсякденного використання, який охоплює усі потрібні елементи практичних та теоретичних знань, контролю та самооцінки навчальної діяльності, способів та форм адаптації, мотивації та творчості (Віртуальне навчальне середовище [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://lp.edu.ua>).

Віртуальний сегмент стає нині єдиною складником освітнього осередку, частиною здобування знань в очній лекції, у роботі академічних груп, у самостійній роботі здобувача вищої освіти в бібліотеці і на екрані (Škerlak, Kaufmann, Bachmann, 2014: 21).

«Новий словник методологічних термінів і понять» за редакцією російських учених Е. Азімова та А. Щукіна трактує твердження віртуального освітнього осередку як програмно-телекомунікаційний осередок, що забезпечує освітній процес, його інформаційне забезпечення та документацію в інтернет мережах із застосуванням загальноприйнятих технологічних засобів (Азімов, Щукін, 2009 : 38).

Литовська дослідниця Дж. Ліпейкін визначає віртуальний освітній осередок у суворому розумінні цього слова як програмне забезпечення, розміщене на конкретному сервері та призначене для керування різними аспектами ведення освітнього процесу: роботою курсів, моніторингом результатів та оцінкою здобувачів, можливим доступом до інтернет-джерел (Lipeikiene, 2003: 55).

Вищезгаданий автор виокремлює такі основні характеристики віртуального освітнього осередку: контроль доступу – як правило, базується на введенні паролів; створенні та керуванні добре сконструйованим матеріалом курсу, наповнення курсу може бути змінене, оновлене або ефективно доповнене; застосування всіх типів фізичних носіїв: різноманітні тексти, графіка, анімація, аудіо та відео матеріали до теми; посилання на оцифровані бібліотеки та будь яку другу не менш необхідну інформацію в інтернет-мережі; електронні словники, покажчики, пошукові системи; засоби комунікації – електронний поштовий ящик, чати, презентації, повідомлення, обговорення в навколишньому середовищі; приєднання до програмного забезпечення, потрібного для навчання (за наявності); особистий простір для обміну та зберігання матеріалів здобувачів вищої освіти; автоматичні інструменти оцінки зазвичай також є інструментами самооцінки; контроль успішності здобувачів, систематизація їх оцінок, статистичні дані про освітній процес для викладачів (Lipeikiene, 2003: 55).

Білоруські вчені О. Жук та К. Сиренко розуміють віртуальний освітній осередок як мережевий комунікаційний простір, що забезпечує організацію навчального процесу, його методичну та інформаційну підтримку, документування, взаємодію між усіма суб'єктами навчального процесу (здобувачами, викладачами, керівництвом) та управління (Жук, Сиренко, 2011: 133–137).

Отже, віртуальний освітній осередок можна трактувати як осередок навчання в Інтернеті, своєрідний відкритий динамічний простір для реалізації освітнього процесу.

Здатність віртуального навчального середовища модифікувати, змінювати його параметри, можливість вчителя вносити зміни у освітній контент, якщо це необхідно, призвели до того, що в останніх розвідках щодо розвитку віртуального навчального осередку з'явилася концепція освітнього сценарію. При розробці

освітніх віртуальних курсів для здобувачів вищої освіти враховується траєкторія переміщення здобувача за окремими модулями цих курсів.

За Д. Криловим, компонентами віртуального навчального середовища є вебресурси, поштові сервери, форуми, інструменти для віртуальних конференцій, соціальних просторів, блогів, а також інструменти для моніторингу, оцінки ефективності здобування знань та керування освітнім процесом (Крилов, 2016: 118–123).

На думку М. Смульсона, такі віртуальні освітні системи сьогодні формують віртуальний освітній простір в Україні: дистанційне навчання, навчання в мережі (процеси навчання та викладання здійснюються повністю за допомогою мережі інтернет, здобувачі та науково-педагогічні працівники знаходяться в різних просторових та часових вимірах), змішані навчання, які поєднують традиційну освіту та онлайн-навчання (Смульсон, 2015 :13).

При створенні віртуального освітнього осередку в університеті за можливості потрібно враховувати механізми таких широко розповсюджених цифрових та віртуальних джерел, як комп'ютерні ігри, мобільні додатки, соціальні мережі, вебсайти загалом – головним чином переважне застосування цих ресурсів. Отож традиційний не інтерактивний контент, який зараз пропонується в університетах – друковані посібники, підручники – необхідно першочергово оновлювати, надаючи їм інтерактивний характер для подальшої інтеграції в новий віртуальний освітній осередок.

Головною для створення віртуального освітнього осередку українських університетів сьогодні є, як правило, відкрита платформа Moodle, яка є у вільному доступі в інтернеті і розроблена саме для отримання знань у вищих навчальних закладах. Саме цю освітню платформу використовує наш виш для надання якісної, інтерактивної освіти здобувачам.

Зазначимо, що присутність чітких дій у цій системі допоможе розробити свій курс навчання для кожної дисципліни вашого вузу.

До елементів дистанційного курсу на платформі Moodle відносяться: глосарій – словник термінів освітнього курсу; завдання – розроблені та сформовані викладачем матеріали; лекція – освітній матеріал подається у вигляді сторінок; опитування – метод збору соціологічної інформації поміж здобувачів вищої освіти; різного формату тестування; чат та форум, як спеціальні види спілкування між здобувачами і науково-педагогічними працівниками. Форум – організована асинхронна комунікація, чат – спілкування в режимі реального часу. Платформа Moodle дає таку можливість як створити папку (портфоліо) праць на кожного здобувача окремо – на даній платформі можуть зберігатися виконані завдання здобувачами вищої освіти та їхні проекти, а також підсумкові бали та коментарі науково-педагогічного працівника тощо (Скуратівська, Попадюк, 2017). Також для ведення якісного освітнього процесу можна використати програми для спілкування : Skype, Zoom, Viber, Google Meet, Science Teens Platform тощо .

Якщо мова йде про застосування віртуальних технологій у процесі університетського навчання здобувачів іноземних мов, то ми маємо на увазі так званий віртуальний мовний осередок як певний мовленнєво-діяльнісний підхід здобувачів вищої освіти в мережі інтернет, тобто з'являються якісно нові віртуальні мовні та мовленнєві вектори викладання іноземних мов.

Віртуальний мовний осередок означає сукупність електронних джерел, властивостей та ресурсів спілкування в мережі інтернет, в яких закладено електронні підручники, призначені для опанування різних аспектів мови або формування певних мовних чи мовленнєвих навичок (навчання читати, слухати, писати, перекладати та говорити), або надавати контроль за рівнем сформованих мовленнєвих та мовних навичок (Азимов, Щукин, 2009: 39).

За судженням російського вченого А. Богомоллова, спеціалізоване навчальне середовище – віртуальний мовний осередок для здобування знань з іноземної мови – має на меті надати здобувачам можливість «максимально ефективно застосовувати різноманітні інформаційно-освітні та навчальні інтернет-джерела, а також діалогові та пошукові послуги, що надаються інтернет-засобами для занурення в осередок мови, що вивчається, та організації дистанційної взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу» (Богомоллов А., 2008 : 58).

Г. Воробйов пропонує такі основні модулі віртуального мультимедійного осередку для здобування знань з іноземних мов: віртуальна медіа тека з мультимедійними курсами іноземних мов; віртуальна музична бібліотека з автентичними аудіо матеріалами; віртуальна відеотека – фільми країн, мова яких вивчається, та навчальні відеофільми; мережа супутникового телебачення; електронна довідкова система – словники, довідники з граматики, енциклопедії; комп'ютерна система опитування; віртуальна бібліотека електронних підручників; інтернет-бібліотека електронних праць здобувачів.

На нашу думку, механізмом створення педагогічного сценарію для комп'ютеризованого курсу, створену російським викладачем Е Скібіцьким, можна використовувати для побудови віртуального мовного осередку та розробки дистанційних курсів з іноземної мови (Скибицький, 2009: 61).

Цей механізм можна представити так: I етап – пошуковий (аналізувати зміст інформації в розробленому курсі, визначити дидактичні цілі та завдання курсу, вибрати презентацію для освітнього матеріалу, методологічний аналіз, дидактичний аналіз, вибрати методи і прийоми викладання і переходимо до критеріїв оцінювання); II етап – базовий (структурування навчально-довідкових матеріалів, правильний підібрати завдання до практичних занять (тести), сформувати словниковий запас, створити банк ігрових ситуацій, розробити систему тестування (поточного, проміжного, підсумкового контролів тощо), III етап – кінцевий (розробити методичні рекомендації для науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти).

За В. Стародубцевою, вимоги до компетентностей до науково-педагогічного працівника зараз об'єктивно зростають, оскільки педагогічна взаємодія стає дедалі опосередкованішою та дещо дальшою, вона реалізується шляхом накладання особистих освітніх сфер її учасників (Стародубцев, 2012: 16).

Отож провідний викладач з іноземної мови повинен опанувати знання з інформаційно-комп'ютерних технологій, щоб мати можливість якісно застосовувати технології віртуального освітнього осередку в особистій педагогічній практиці.

Науково-педагогічний працівник може розпочати з впровадження певних інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес і лише потім переходити до систематичної роботи з інтернет-джерелами, так що вчений І. Яценко пропонує використовувати проектну роботу на аудиторних заняттях з іноземної мови, яка має таку структуру: відео фільм на 5 хвилин за мотивами відомих книг мовою оригіналу, наступне для більш обізнаних – відео на 3 хвилини документального фільму на довільну тему з власним коментарем (Яценко, 2017: 483–484).

Як відомо, у високорозвинених європейських державах сьогодні широко розвинута іншомовна підготовка за допомогою мобільних додатків таких як: планшет та мобільний телефон (смартфон). Як зазначає український вчений І. Зачепа, це передбачає, що до посібників пропонують величезну кількість допоміжної (електронної) продукції, націленої на інтенсивніше використання мобільних гаджетів, тобто надається самостійному опрацюванню навчального матеріалу за основними видами діяльності при засвоєнні іноземної мови (письмо, читання, говоріння, аудіювання) та на активне спілкування у аудиторії замість традиційних вправ на граматику (Зачепа, 2017: 194).

Сьогодні перевага також віддається використанню автентичних посібників із засвоєння іноземної мови, які передбачають наявність інтернет-джерел до них, онлайн-тестування та вправ, як, наприклад, нинішні підручники з опанування знань з англійської мови серії «Pearson», «Longman», «Dinternal Education» тощо, які пропонують мультимедійні пакети, навчальні матеріали для роботи на платформі MyEnglishLab, інтерактивні матеріали для проєктора а також автоматична перевірка домашнього завдання та якісно новий підхід до аналізу результатів учнівської навчальної діяльності тощо.

Висновки. Сьогодні конфігурація освіти змінюється у напрямку широкого використання сучасних інформаційних технологій та побудови віртуальної системи освітнього процесу. Питання використання технологій віртуального навчального середовища в процесі університетського викладання іноземних мов нині надзвичайно актуальне.

Робота у просторі віртуального навчального осередку вимагає від сучасного викладача сформованої інформаційно-комунікативної компетентності, знання базових програмних продуктів, інтернет-джерел, технічних засобів для проєктування віртуального навчального осередку для опанування знань з іноземної мови, вміння розуміти їх дидактичний потенціал.

Варто зазначити, що у внутрішній педагогічній практиці компоненти віртуально навчального осередку давно використовуються у дистанційному та безпосередньому навчанні для спілкування вчителів та учнів поза класом - електронна пошта, дискусійні форуми, вебчати, тощо. Окрім цих засобів комунікації, використовуються мультимедійні навчальні комп'ютерні програми, електронні посібники та використання інтернет-платформ дистанційного навчання.

На жаль, стаття не повністю охоплює всі аспекти впровадження віртуального навчального середовища в систему університетського викладання іноземних мов, і це вимагає подальших досліджень. А саме з'ясування сутності концепції ВНС та можливостей її створення під час навчального процесу може слугувати платформою для розвитку навчально-методичного комплексу, а також перспективою для подальших досліджень.

Список використаних джерел:

1. Азимов Э., Шукін А. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). Москва : Издательство «Икар», 2009. – 448 с.
2. Богомолов А. Модели виртуальной среды обучения иностранному языку. Высшее образование в России. 2008. № 7. С. 57–61.
3. Віртуальне навчальне середовище [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://lp.edu.ua>
4. Воробьев Г. Виртуальная образовательная среда в условиях инновационного университета URL: https://www.pglu.ru/upload/iblock/b53/uch_2008_i_00017.pdf
5. Жук О., Сиренко С. Виртуальная образовательная среда вуза как фактор личностно-профессионального развития будущего специалиста. Педагогическая среда в университете катод пространство за профессионально-личностно развитие на бъдещия специалист : сборник научных статей : в 2 т. Габрово, 2011. Т. 1. С. 133–137. URL: <http://elib.bsu.by/handle/123456789/4979>
6. Зачепа І. Смартфони і планшети на заняттях з німецької мови: досвід впровадження мобільного навчання в школах Німеччини. Інтелектуальна та емоційна складові навчання іноземних мов: новітні тенденції і завдання для вищої школи : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 3 червня 2017 р. / за заг. ред С. Білої, І. Бонацької, Н. Василюшиної. Київ : ННІМВ, НАУ, 2017. 248 с. С. 193–197.
7. Крылов Д. Виртуальное образовательное пространство как инновационная составляющая техногенной образовательной среды вуза. Современные наукоемкие технологии. 2016. № 9–1. С. 118–123. URL: <https://www.top-technologies.ru/ru/article/view?id=36189>
8. Лабудько В. С. Блог як інструмент створення інформаційно-освітнього середовища. Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології: збірник матеріалів II Всеукраїнської інтернет-конференції 28 квітня 2017 р. м. Київ / редкол.: В. В. Сидоренко, М. І. Скрипник, Я. Л. Швень. – К. : ЦППО, 2017. – 424с. – С. 118 – 121.

9. Скуратівська М., Попадюк С. Віртуальне освітнє середовище як інноваційна складова навчального процесу у вищій школі / М. О. Скуратівська, С. С. Попадюк // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. – Випуск LXXX. – Том 2. – Херсон : Херсонський державний університет, Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 256 С. – С. 251 – 255. <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/34139>
10. Смұльсон М. Психологічна характеристика віртуального освітнього простору. Наука і освіта. 2015. № 10. С. 10–15.
11. Стародубцев В. Создание персональной образовательной среды преподавателя вуза: учебное пособие. Национальный исследовательский Томский политехнический университет. Томск : Изд-во Томского политехнического университета, 2012. – 124 с.
12. Федасюк Д. Віртуальна учебна среда львівської політехніки / Д. Федасюк, Л. Озирковський, Т. Чайковський. Дистанційне навчання – освітня середовище ХХІ століття: матеріали VII Міжнародної науково-методическої конференції. – Мінськ : БГУІР, 2011. – С. 21 – 23.
13. Яценко І. Інноваційні відеотехнології на заняттях по іноземній мові. Наукові записки. Випуск 119. Серія «Філологічні науки (мовознавство)». Кіровоград : ПБВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – 492 с. С. 482–485.
14. Chakraborty M. Strategies for Virtual Learning Environments: Focusing on Teaching Presence and Teaching Immediacy / M. Chakraborty, Fr. M. Nafukho. Internet Learning. – 2015. – Vol. 4. - № 1, Article 2. – URL: <http://digitalcommons.apus.edu/internetlearning/vol4/iss1/2>.
15. Kober S. Konzipierung der virtuellen Lehr- und Lernumgebung / S Kober. – Dusseldorf : Der Vizepräsident für Alumni-Management und wissenschaftliche Weiterbildung Prof. Dr. Horst Peters (Hg.), 2017 – 6s.
16. Lipeikiene J. Virtual Learning Environments as a Supplement to Traditional Teaching. Informatics in Education. 2003. Vol. 2. № 1. P. 53–64.
17. Škerlak T., Kaufmann H., Bachmann G. (2014) Lernumgebungen an der Hochschule auf dem Weg zum Campus von morgen. Medien in der Wissenschaft, Band 66. Münster ; New York : Waxmann Verlag GmbH, 367 S.

References:

1. Azimov E., Shchukin A. Novyi slovar metodicheskikh terminov i poniatii (teoriia i praktika obucheniia iazykam) [A new glossary of methodological terms and concepts (theory and practice of teaching languages)]. Moskva : Izdatelstvo «Ikar», 2009. 448 s. [in Russian]
2. Bogomolov A. Modeli virtualnoi sredy obucheniia inostrannomu iazyku. [Models of a virtual environment for learning a foreign language]. Vysshee obradovani v Rossii. 2008. № 7. S. 57–61. [in Russian]
3. Virtualne navchalne seredovyshe [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: <http://lp.edu.ua> [in Ukrainian]
4. Vorobev G. Virtualnaia obrazovatelnaia sreda v usloviakh innovatsionnogo universiteta. [Virtual educational environment in the terms of the innovation university]. URL: https://www.pglu.ru/upload/iblock/b53/uch_2008_i_00017.pdf [in Russian]
5. Zhuk O., Sirenko S. Virtualnaia obrazovatelnaia sreda vuza kak faktor lichnostno-professionalnogo razvitiia budushchego spetsialista. [The virtual educational environment of the university as a factor in the personal and professional development of a future specialist]. Pedagogicheskaya sreda v universiteta kato prostranstvo za profesionalno-lichnostno razvitiie na bdeshchiia spetsialist : sbornik nauchnykh statei : v 2 t. Gabrovo, 2011. T. 1. S. 133–137. URL: <http://elib.bsu.by/handle/123456789/4979> [in Russian]
6. Zacheпа І. Smartfony i planshety na zaniattiakh z nimetskoi movy: dosvid vprovadzhennia mobilnogo navchannia v shkolkakh Nimechchyny. [Smartphones and tablets in German language classes: the experience of implementing mobile learning in German schools]. Intelektualna ta emotsiina skladovi navchannia inozemnykh mov: novitni tendentsii i zavdannia dlia vyshchoi shkoly : materialy Mizhnarodnoi naukovoprofesiynoi konferentsii, 3 chervnia 2017 r. / za zah. red S. Biloi, I. Bonatskoi, N. Vasylyshynoi. Kyiv : NNIMV, NAU, 2017. 248 s. S. 193–197. [in Ukrainian]
7. Krylov D. Virtualnoe obrazovatelnoe prostranstvo kak innovatsionnaia sostavliayushchaya tekhnogennoi obrazovatelnoi sredy vuza. [Virtual educational space as an innovative component of the university's technological educational environment]. Sovremennye naukoemkie tekhnologii. 2016. № 9–1. S. 118–123. URL: <https://www.top-technologies.ru/ru/article/view?id=36189> [in Russian]
8. Labudko V. Bloh yak instrument stvorennia informatsiino-osvitnoho seredovysheha [Blog as a tool for creating an information and educational environment.]. Profesiyni rozvytok fakhivtsiv u systemi osvity doroslykh: istoriia, teoriia, tekhnologii: zbirnyk materialiv II Vseukrainskoi internet-konferentsii 28 kvitnia 2017r. m. Kyiv / redkol.: V. Sydorenko, M. Skrypnyk, Ya. Shven. – K. : TsIPPO, 2017. – 424s. – S. 118 – 121[in Ukrainian]
9. Skurativska M., Popadiuk S. Virtualne osvitiine seredovyshe yak innovatsiina skladova navchalnogo protsesu u vyshchii shkoli [Virtual educational environment as an innovative component of the educational process in higher education] / M. Skurativska, S. Popadiuk // Zbirnyk naukovykh prats. Pedagogichni nauky. – Vypusk LXXX. – Tom 2. – Kherson : Khersonskiy derzhavnyi universytet, Vydavnychiy dim «Helvetyka», 2017. – 256 S. – S. 251 – 255. [in Ukrainian]
10. Smulson M. Psykholohichna kharakterystyka virtualnogo osvitnoho prostoru [Psychological characteristics of the virtual educational space]. Nauka i osvita. 2015. № 10. S. 10–15. [in Ukrainian]
11. Starodubtcev V. Sozdanie personalnoi obrazovatelnoi sredy prepodavatelia vuza [Creation of a personal educational environment for a university teacher]: uchebnoe posobie. Natsionalnyi issledovatel'skii Tomskii politekhnicheskii universitet. Tomsk : Izd-vo Tomskogo politekhnicheskogo universiteta, 2012. 124 s. [in Russian]
12. Fedasiuk D. Virtualnaia uchebnaia sreda lvovskoi politekhniki [Virtual training center of Lviv polytechnics] / D. Fedasiuk, L. Ozirkovskii, T. Chaikovskii. Distantcionnoe obuchenie – obrazovatelnaia sreda KhKhH veka: materialy VII Mezhdunarodnoi nauchno-metodicheskoi konferentsii. – Minsk : BGUIR, 2011. – S. 21 – 23. [in Russian]
13. Iatcenko I. Innovatsionnye videotekhnologii na zaniatii po inostrannomu iazyku [Innovative video technologies in a foreign language classes]. Naukovi zapiski. Vipusk 119. Seriya «Filologichni nauki (movoznavstvo)». Kirovograd : RVV KDPU im. V. Vinnichenka, 2013. 492 s. S. 482–485. [in Russian]

14. Chakraborty M. Strategies for Virtual Learning Environments: Focusing on Teaching Presence and Teaching Immediacy / M. Chakraborty, Fr. M. Nafukho. *Internet Learning*. – 2015. – Vol. 4. - № 1, Article 2. – URL: <http://digitalcommons.apus.edu/internetlearning/vol4/iss1/2>.
15. Kober S. Konzipierung der virtuellen Lehr- und Lernumgebung / S. Kober. – Dusseldorf : Der Vizepräsident für Alumni-Management und wissenschaftliche Weiterbildung Prof. Dr. Horst Peters (Hg.), 2017 – 6s.
16. Lipeikiene J. Virtual Learning Environments as a Supplement to Traditional Teaching. *Informatics in Education*. 2003. Vol. 2. № 1. P. 53–64.
17. Škerlak T., Kaufmann H., Bachmann G. (2014) Lernumgebungen an der Hochschule auf dem Weg zum Campus von morgen. *Medien in der Wissenschaft*, Band 66. Münster ; New York : Waxmann Verlag GmbH, 367 s.

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.5.4.8>

EDUKACJA NIEFORMALNA ORAZ STRUKTURALNE I SEMANTYCZNE CECHY JEGO ŚWIADOMOŚCI PRZEZ WSPÓŁCZESNYCH STUDENTÓW UKRAIŃSKICH

Maksym Yaburov

*aspirant Katedry Teorii i Praktyki Edukacji Podstawowej
Państwowej Uczelni „Donbaski Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny”
(Słowiańsk, obwód doniecki, Ukraina)
ORCID ID: 0000-0002-5997-1464
iaburovm@gmail.com*

Adnotacja. Przeprowadzono analizę stanu powstawania edukacji nieformalnej na Ukrainie jako specjalnie zorganizowanej formacji edukacyjnej działalności edukacyjnej i zawodowej podmiotów procesu edukacyjnego, która oferuje mu szeroki zestaw możliwych opcji osobistego doskonalenia i umożliwia świadomy wolny wybór elastycznej i optymalnej trajektorii samorozwoju jednostki. Udowodniono, że świadomość krajowych studentów na temat edukacji nieformalnej jest dość niska, ich udział w nieformalnych projektach edukacyjnych jest przypadkowy. Jednak ukraińska młodzież studencka jest nadal w pewien sposób informowana o funkcjonowaniu nieformalnych systemów edukacyjnych za granicą, ich skuteczności i perspektyw w warunkach globalnego świata. Ustalono, że nieformalne innowacje edukacyjne są bardziej świadome i wywołują bardziej pozytywne nastawienie uczniów odnoszących sukcesy akademickie i aktywnych, którzy mają wysokie perspektywy zatrudnienia w specjalności, co stanowi dobrą podstawę w środowisku zawodowym do korzystania z nieformalnej edukacji w zakresie szkolenia zawodowego przyszłych specjalistów.

Słowa kluczowe: edukacja nieformalna, student, kompetencje, struktura, medium, zadania, komponent.

NON-FORMAL EDUCATION AND PECULIARITIES OF ITS STRUCTURAL PERCEPTION BY MODERN UKRAINIAN STUDENTS

Maksym Iaburov

*Postgraduate Student at the Primary Education Theory and Practice Department
Donbas State Pedagogical University (Sloviansk, Donetsk region, Ukraine)
ORCID ID: 0000-0002-5997-1464
iaburovm@gmail.com*

Abstract. The author of the article holds the analysis of the state of non-formal education in Ukraine as a specially organized educational formation of educational and professional activities which involve the subjects of the educational process. According to the analysis done, non-formal education offers the participants of the process a wide range of possible options for personal development and allows them to make a conscious choice of flexible and optimal trajectory for their personal development. It is proved that the awareness of Ukrainian students about non-formal education is quite low, their participation in non-formal educational projects is random. However, Ukrainian student youth is still partly informed about the functioning of non-formal education systems abroad, their effectiveness and prospects in the global world. It has been established that non-formal educational innovations are more deeply understood and evoke a more favorable attitude of academically successful and active students with high employment prospects. It creates a good basis in the professional environment for the use of non-formal education in training future professionals.

Key words: non-formal education, student, competence, structure, means, task, component.